

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1.1.1 ข้าราชการครู สายปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่ผู้บริหารผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2546 ทั้งหมด 6 อำเภอ มีโรงเรียนทั้งหมด 124 โรงเรียน มีครูสายปฏิบัติการสอนทั้งหมด 1,149 คน

1.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 6 อำเภอ มีโรงเรียนทั้งหมด 124 โรงเรียนมี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,612 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในกาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยประมาณขนาดตัวอย่าง จากสูตร (ประคอง กรรมสูตร) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

(ผู้วิจัยใช้ขนาดของความคลาดเคลื่อน ร้อยละ ± 5) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 สํารวจโรงเรียนที่ผู้บริหารผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2546 ทั้งหมด 6 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 124 โรงเรียน

2.2 สํารวจครูสายผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ผู้บริหารผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2546 ทั้งหมด 6 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 1,149 คน

2.3 สํารวจคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ผู้บริหารผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2546 มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 15 คน ประกอบด้วย

2.3.1	ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน 1 คน
2.3.2	ผู้แทนครู	จำนวน 2 คน
2.3.3	ผู้แทนผู้ปกครอง	จำนวน 2 คน
2.3.4	ผู้แทนองค์กรชุมชน	จำนวน 2 คน
2.3.5	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน 2 คน
2.2.6	ผู้แทนศิษย์เก่า	จำนวน 2 คน
2.2.7	ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน 4 คน

รวมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก 6 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 1,860 คน แต่ผู้ศึกษาใช้เฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวแทนภายนอกโรงเรียน ทั้งหมด 1,612 คน

2.4 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรข้าราชการครูสายปฏิบัติ การสอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ผู้บริหารผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพ โดยใช้สูตร ตามข้อ 2 ประกอบด้วย ครูสายปฏิบัติการสอน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 297 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะตัวแทนภายนอกโรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 320 คน

2.5 สุ่มโรงเรียนตามสัดส่วนที่ตั้งของแต่ละอำเภอที่มีผู้บริหารผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพ ร้อยละ 30

2.6 สุ่มครูสายปฏิบัติการสอนตามสัดส่วนของโรงเรียนใน ข้อ 2.5 ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 297 คน

2.7 สุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะตัวแทนภายนอกโรงเรียน ในข้อ 2.5 ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 320 คน

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามที่ตั้งอำเภอและโรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงอำเภอที่ตั้งโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง ครูสายปฏิบัติการสอนและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะตัวแทนภายนอกโรงเรียน

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ครูสายผู้สอน	คณะกรรมการฯ	รวม
1. บรบือ	1 โรงเรียนบ้านหนองคูขาด	8	9	17
	2 โรงเรียนบ้านเหล่าตามา	8	9	17
	3 โรงเรียนบ้านขี้เหล็กยานาง	8	8	16
	4 โรงเรียนบ้านหนองสิม	8	8	16
	5 โรงเรียนบ้านโนนราชีฝาง	8	9	17
	6 โรงเรียนบ้านโนนแดง	8	9	17
	7 โรงเรียนบ้านโนนทอง	8	9	17
	8 โรงเรียนบ้านหนองโคน	8	8	16
รวม อ.บรบือ		64	69	133

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ครูสายผู้สอน	คณะกรรมการฯ	รวม
2. วาปีปทุม	1 โรงเรียนบ้านหนองหว้า	8	9	17
	2 โรงเรียนบ้านหนองกุง	8	9	17
	3 โรงเรียนบ้านตลาดโนนโพธิ์	8	8	16
	4 โรงเรียนคอนแดงน้ำเกลี้ยง	8	9	17
	5 โรงเรียนบ้านหนองคูไชย หนองขาม	8	9	17
	6 โรงเรียนบ้านคอนหัน	8	8	16
	7 โรงเรียนบ้านหนอง แวงบกไผ่ล้อมวิทยา	8	9	17
	8 โรงเรียนบ้านกุดนาดี	8	8	16
รวม อ.วาปีปทุม	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	64	69	133
3. พยัคฆภูมิ พิสัย	1 โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่	8	9	17
	2 โรงเรียนบ้านเมืองเสือ	8	9	17
	3 โรงเรียนบ้านจอมพลาน	8	8	16
	4 โรงเรียนบ้านดงเย็น	8	9	17
	5 โรงเรียนพยัคฆภูมิพิสัย	8	8	16
	6 โรงเรียนชุมชนนาสีนวล	8	9	17
	7 โรงเรียนบ้านเหล่าน้อย	8	8	16
	8 โรงเรียนบ้านศาลอก	8	9	17
รวม อ.พยัคฆภูมิ พิสัย		64	69	133

อำเภอ	ชื่อ โรงเรียน	ครูสายผู้สอน	คณะกรรมการฯ	รวม
4. นาเชือก	1 โรงเรียนบ้านจี้เหล็กขี้ ตุ่นหลบเปลือย	8	8	16
	2 โรงเรียนบ้านชุมแสง	8	9	17
	3 โรงเรียนบ้านหัวหนองคู	8	9	17
	4 โรงเรียนบ้านโคกก่อง โคกสูงหนองแต่	8	8	16
	5 โรงเรียนอนุบาลนาเชือก มหามงคล	8	9	17
	รวม อ.บรบือ	40	43	83
	5. นาคุณ	1 โรงเรียนบ้านหนองหิน	8	9
2 โรงเรียนบ้านโพนทอง		8	8	16
3 โรงเรียนบ้านโคกเพิ่ม โคกกลาง		8	9	17
4 โรงเรียนบ้านยางอีไล คอนก่อ		8	9	17
5 โรงเรียนบ้านหนองแต่ น้อย		8	8	16
รวม อ.นาคุณ		48	52	100
6. ยางสีสุราช	1. โรงเรียนบ้านหนอง หนอง	8	9	17

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ครูสายผู้สอน	คณะกรรมการฯ	รวม
	2 โรงเรียนอนุบาลดงเมืองน้อย	8	9	17
	3 โรงเรียนบ้านโคน	8	9	17
รวม อ.ยางสีสุราช	3	16	18	34
รวมทั้งหมด	37	297	320	617

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้ปฏิบัติการสอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสายผู้ปฏิบัติการสอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2546 ที่ผู้วิจัยจัดทำเอง โดยมี ข้อคำถามครอบคลุมงานในหน้าที่รับผิดชอบ 8 งาน คือ งานบริหารและการจัดการ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานธุรการ การเงินบัญชีและงานพัสดุ และงานคุณภาพนักเรียน จำนวน 57 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ Likert Scale (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)
3. นำความรู้จากการศึกษามาพิจารณาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด ทั้ง 8 งาน คือ งานการบริหารและการจัดการ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานธุรการ การเงินบัญชี และพัสดุ งานคุณภาพนักเรียน
4. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณา แล้วนำมาแก้ไขตามที่กรรมการ ได้แนะนำ
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วตามข้อ 5 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรง และครอบคลุมเนื้อหา ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้ คือ
  - 5.1 นายวัลลภ วรรณปะเถาว์ ผู้ตรวจราชการเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 กศ.ม.สาขาการบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญสาขาการบริหารการศึกษา
  - 5.2 นายศักดิ์พงษ์ หอมหวล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญสาขาการบริหารการศึกษา
  - 5.3 นางสุมนา เนื่องไชยยศ ครูใหญ่โรงเรียนบ้านโนนเขวาหนองแสง กศ.ม. สาขาวิชาทางการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญสาขาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
6. แก้ไขข้อบกพร่องตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำเพื่อความสมบูรณ์ และเหมาะสมยิ่งขึ้นแล้วนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปให้กรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง
7. นำแบบสอบถามจำนวน 57 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วครั้งสุดท้าย ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นข้าราชการครูสายผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 50 คน จาก 5 โรงเรียนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

8. หาค่าความสอดคล้องของคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้ง ของแบบสอบถาม จำนวน 57 ข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item – total Correlation) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.5

9. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

10. พิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขออนุญาตทำการวิจัย และแจ้งหน่วยงานในสังกัดให้ความร่วมมือ

2. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้ง 6 อำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการนำส่งและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

3. นำส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนตอบแบบสอบถาม จำนวน 617 ฉบับ

4. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ด้วยตนเอง

5. กรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยได้ติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ ตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วคัดเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น	5
ระดับการปฏิบัติมาก	มีค่าคะแนนเป็น	4
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	มีค่าคะแนนเป็น	3
ระดับการปฏิบัติน้อย	มีค่าคะแนนเป็น	2
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเป็น	1

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the Social Sciences/For Windows (SPSS For Windows)

2.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสัมประสิทธิ์หาความแปรปรวน ของแบบสอบถามในตอนที่ 2 นำค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์หาความแปรปรวนที่ได้มาเปรียบเทียบกับระดับการปฏิบัติงานกับเกณฑ์เพื่อประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผ่านการประเมินเกณฑ์คุณภาพของ ครู - อาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยการทดสอบ t-test แบบ Independent Test

3. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกตามสถานภาพรวมทุกข้อ และเป็นรายด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่หาคุณภาพแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 94)

- 1.1 การวิเคราะห์เพื่อหาความสอดคล้องเป็นรายข้อโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
- 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach

2. สถิติพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 101)

2.1 ร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.4 ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน (Coefficient of Variance)

$$C.V = \frac{S}{\bar{X}} \times 100$$

C.V = ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน

S = ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{X}$ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 248)

คำนวณค่า t-test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความแปรปรวนของประชากรไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	t	แทนค่าสถิติ
$\bar{X}_1$		แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
$\bar{X}_2$		แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_1^2		แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2		แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
N_1		แทนจำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
N_2		แทนจำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2